

OIKAISUVAATIMUS

ASIA: Oikaisuvaatimus Joutsan Kunnanhallituksen päätös § 69
Höystösensuon alueen asettaminen rakennuskieltoon

MUUTOKSENHAKIJA:
Pekka Huikko

PROSESSIOSOITE:
Pekka Huikko
Kivitie 10
19650 Joutsa
041-5057107
pekka.huikko@fid.fi

Vaadin jäljempänä esitettävin perustein, että

- 1) Joutsan Kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 § 69 ja sillä hyväksytty rakennuskielto kumotaan jäljempänä esitettävin perustein.
- 2) toissijaisesti, että Joutsan Kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 § 69 ja sillä hyväksytty rakennuskielto palautetaan uudelleen valmisteluun jäljempänä esitettävin perustein.
- 3) Rakennuskiellon täytäntöönpano kielletään, kunnes päätös saa lainvoiman.

Peruste 1

Joutsan Kunnanhallituksen päätökseen 18.3.2024 § 68 tekemäni vaatimukset ja perusteet. Päätös kaavoitussopimuksen hyväksymisestä ei ole lainvoimainen, joten katson, että päätöstä rakennuskiellosta ei voi tehdä.

Peruste 2

Yleinen hyväksyttävyyys. Yleisötilaisuus piti järjestää ennen kaavoitusaloitteen käsittelyä ja näin ei lupauksista huolimatta järjestetty. Julkisesti hanketta vastustaa 471 henkilöä.

Perustuslain 20 §:n mukaan ”vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. *Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon*”. Tämä vaatimus ilmenee kaavoituksessa siten, että MRL 62 §:n mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa *valmisteltaessa* tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Asukastilaisuutta ei ole järjestetty ennen kaavoituksen aloittamista. Vaadin vuorovaikutuksen puuttumisen takia päätöksen kumoamista. Kuntalaisaloitetta, jossa 471 henkilöä vastustaa hanketta, ei ole tosiasiallisesti huomioitu ja tuotu valtuuston käsiteltäväksi. Alueen maanomistajia ei ole kuultu. Iso osa vastustaa hanketta.

Peruste 3

Yleis- ja asemakaavat

Hankealueella, Susilammen ympäristössä on voimassa Joutsan pohjoisosien rantayleiskaava.

Jos maanomistajien alueille tai 2 km:n päähän niistä on merkitty rakennuspaikkoja rakennuskieltoa ei tule asettaa.

Jos ranta-alueet sisällytetään tuulivoimayleiskaavaan ja rantayleiskaavassa osoitetut rantarakennusyksiköt joudutaan poistamaan ranta-alueilta, niin tuulivoimayhtiön on vastattava tarvittavien korvaussopimusten laadinnasta sekä korvauskustannusten maksamisesta niille maanomistajille, joiden rakennusoikeuksia ei voida tuulivoimaloiden takia osoittaa ranta-alueelle tai 2 km:n päähän tuulivoimaloiden rakennuspaikoista.

Peruste 4

Esteellisyydet:

Esteellisyys tarkoittaa, että henkilöllä on sellainen suhde asiaan tai asianosaisiin, että se voi vaarantaa hänen puolueettomuutensa yksittäisen asian käsittelyssä. Joutsan Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen Keskusta, on Suur-Savon sähkön hallintoneuvoston jäsen. Pauliina Maukosen puoliso Aarno Ekroos on Joutsan seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen. Joutsan seurakunnalla on esitetyllä kaava-alueella maata. Kyseessä on siis kolmoisrooli.

Osakeyhtiö laki: 21.7.2006/624 11 § ”Lähipiiri: Yhtiön lähipiiriin kuuluvat: 2) yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen ja toimitusjohtaja ja tämän sijainen;

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun aviopuoliso tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuva avopuoliso, oma ja puolison lapsi, lapsenlapsi, vanhempi ja isovanhempi;

4) oikeushenkilö, jossa 1–3 kohdassa tarkoitettu henkilö on hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai tämän sijainen tai vastaavassa asemassa;”

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä: ”Sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Tuulivoima-alueiden liittämässä sähköverkkoon on pyrittävä hyödyntämään yhteisiä

johtokäytäviä. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.”

Maakuntakaava selostuksessa kappaleessa 3.8. sähkönsiirron selvitys sivulla 41. Kartassa Leivonmäen kohdalla näkyvät siirtolinjat ovat Suur-Savon Sähkön omistaman Järvi-Suomen Energia oy:n omaisuutta. Alueen vieressä oleva sähköasema (Kälä) on myös Suur-Savon Sähkön omistaman Järvi-Suomen Energia Oy:n omaisuutta. Tuulivoima-alueen toteutuessa Suur-Savon Sähkö Oy saa varmasti hyötyä tai haittaa tuulivoimaloiden mahdollisesta liittymisestä sähköasemansa kautta heidän sähköverkkoonsa. Pohjan Voima Oy on esittänyt Joutsan kunnalle lähettämässään Höystösensuon kaavoitusaloitteissa sähköliittymisestä: ”Ensisijainen verkkoliityntäpiste Suur-Savon Sähkön Kälän sähköasemalla”

Pohjan voiman aloitteessa yhtiö vaatii: ”Joutsan kunta ilmoittaa välittömästi tämän kaavoitusaloitteen hyväksymisen jälkeen Keski-Suomen Liitolle, että kunta on päättänyt käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen” Pauliina Maukonen on osallistunut aktiivisesti tuulivoimaa puoltavaan keskusteluun ja edistänyt Pohjan Voima Oy:n Joutsan Höystösensuon hanketta. Katson, että Pauliina Maukonen on ollut esteellinen. (muotovirhe)

Kunnanhallituksen päätösten 18.3.2024 § 68 ja 69, sekä 4.3.2024 § 50 osalta puolueettomuus on vaarantunut, kun Suur-Savon Sähkön hallintoneuvoston jäsen ja Joutsan seurakunnan kirkkoneuvoston jäsenen puoliso Pauliina Maukonen on osallistunut asian valmisteluun ja päätöksentekoon. Sähköyhtiön hallintoneuvoston jäsenen olisi tullut jäädä itsensä asian käsittelyssä.

Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan osalta on odotettavissa erityistä hyötyä tai haittaa Suur-Savon Sähkölle ja Joutsan seurakunnalle. Erityisesti tuulivoiman osalta on selvää, että Suur-Savon Sähkö Oy:lle ja Joutsan seurakunnalle tulee erityistä hyötyä tai haittaa merkittävien teollisten tuulivoima-alueiden kautta. Joutsan seurakunta omistaa kaava-alueella maata. Lisäksi Joutsan seurakunnan omistamat tontit Iso-Säynjärvellä menettäisivät arvoaan merkittävien maisemahaittojen kautta, kuten Pohjan Voiman Oy:n aloitteen liitteestä 4 voidaan todeta.

Nämä kaksois- jopa kolmoisroolit vaarantavat asioiden puolueettomuuden. Näin ollen ei riitä, että he ovat osittain jääväneet itsensä esimerkiksi yhtiön tai seurakunnan päätöksenteosta. Suur-Savon sähköyhtiön, seurakunnan ja Joutsan kunnan edut ovat selvästi ristiriitaisia sekä asian tasapuolinen käsittely on vaarantunut. Tämä on selvä muotovirhe ja päätökset tulee kumota. Hallintolaki 28 § 1 momentinkohdat 4 ja 5.

Katson, että Pauliina Maukonen on esteellisenä osallistunut päätöksen tekoon ja vaadin päätöksen kumoamista muotovirheen takia.

Kuntalaki 97 §

Valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään. Muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä, viranhaltijaa eikä työntekijää esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen. Jos luottamushenkilö on palvelussuhteensa perusteella esitelty tai muuten vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa, hän on kuitenkin esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta kunnan luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettu asemassa kunnallisessa liikelaitoksessa tai kuntayhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos kunnan edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai kuntayhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn. Myöskään hallintolain 28 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta kunnassa.

Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään. Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Hallintolaki (434/2003), 27-30 §:t

27 § Esteellisyys

Virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. **Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.**

28 § Esteellisyysperusteet

Virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
 - 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
 - 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle läheiselleen;
 - 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
 - 5) **jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;**
 - 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan;
- tai
- 7) **jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.**

Kyseessä oleva kaavaratkaisu mahdollistaisi kooltaan 12-18 tuulivoimalan tuuliteollisuusalueen rakentamisen. Kun otetaan huomioon tuulivoimahankkeen koko ja asiassa saadut selvitykset, voidaan perustellusti arvioida, että toteutuessaan tuulivoimahankkeella olisi vähäistä suurempi ja pitkäkestoinen taloudellinen merkitys Järvi-Suomen Energia Oy:lle. Suur-Savon Sähkö Oy:n on mahdollista hyötyä taloudellisesti tytäryhtiönsä, Järvi-Suomen Energia Oy:n tuulivoimahankkeen toteutumisesta saamasta taloudellisesta hyödystä. Sillä ei ole merkitystä, että kaavaratkaisu ei yksinään vielä riitä varmistamaan sitä, että suunniteltu tuulivoimahanke toteutuu. **Ratkaisevaa sen sijaan on, että tuulivoimahankkeen toteuttaminen kuitenkin edellyttää asiassa ensin tehtävää kaavaratkaisua ja kaavaratkaisu mahdollistaa siten osaltaan hankkeen toteuttamisen. Toteutuessaan Suur-Savon Sähkö Oy:n on edellä todetulla tavalla mahdollista saada taloudellista hyötyä tuulivoimahankkeesta.**

Kaavoitus on päätöksentekoa, jossa joudutaan sovittamaan yhteen erilaisia, myös keskenään ristiriidassa olevia eri tahojen vaatimuksia ja tekemään valintoja eri vaihtoehtojen välillä. **Asian tasapuolisen käsittelyn vaatimuksella on siten kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa korostunut merkitys. Arvioitaessa sitä, vaarantuuko käsittelyn tasapuolisuus kaava-asiassa esteellisyyden synnyttävällä tavalla, huomiota on kiinnitettävä muun ohella kaavaratkaisusta eri tahoille odotettavissa olevaan taloudelliseen hyötyyn. Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon edellä mainittu Suur-Savon Sähkö Oy:lle kaavaratkaisun toteutumisesta odotettavissa oleva taloudellinen hyöty, asian tasapuolisen käsittelyn voidaan tässä tapauksessa katsoa edellyttäneen, ettei Suur-Savon Sähkö Oy:n hallintoneuvoston jäsen osallistu kaava-asian käsittelyyn Joutsan kunnanhallituksessa. **Pauliina Maukonen on tämän vuoksi ollut kuntalain (365/1995) 52 §:n 4 momentissa (519/2007) tarkoitettulla tavalla esteellinen osallistumaan kaava-asian, rakennuskiellon ja kaavoitussopimuksen käsittelyyn kunnanhallituksessa.****

Kunnanhallituksen päätökset 18.3.2024 § 68 ja § 69, sekä 4.3.2024 § 50 hyväksymisestä on edellä kohdassa mainitun esteellisyyden johdosta syntynyt kuntalain (410/2015) 135 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla virheellisessä järjestyksessä. Kunnanhallituksen päätökset on tämän vuoksi kumottava.

Peruste 5

Kaavan oikeusvaikutuksesta

Maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntien liittojen laatimat maakuntakaavat sekä kuntien laatimat yleiskaavat ja asemakaavat, jotka perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL, 132/1999). Maakuntakaava *ohjaa* kuntien yleis- ja asemakaavoja sekä muuta viranomaisten alueidenkäyttöä koskevaa päätöksentekoa.

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat pääasiassa viranomaisiin (MRL:n 32 §). Se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. *Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.*

Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue ja sen raja-alue täsmennyvät siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. **Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan muuttaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa vain edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittävillä selvityksillä.** Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta (Esim. KHO 1675/2023, 05.06.2023, Dnro 1823/03.04.04.16/2022). *Maakuntakaavan ohjausvaikutus on näin ollen varsin vahva.*

Koska maakuntakaavoitus ohjaa oikeusvoimaisesti yleiskaavoitusta ja maankäytön tarkempaa suunnittelua, siinä on *varmistettava, että keskeisten maankäyttötarpeiden toteuttamiselle varataan yleiskaavoituksen edellyttämät maankäytölliset alueresurssit* kaavan aikajänteen asettamien ehdoin, mikä samalla määrittää MRL 9 §:ssä edellytetyn kaavan vaikutusten riittävän selvittämisen vaatimukset; kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Jotta maakuntakaava mahdollistaisi alueidenkäytön tarpeiden yhteensovittamisen yleiskaavoituksessa, *kaavavarausten vaikutukset tulee riittävällä tavalla tunnistaa jo maakuntakaavoituksessa ja ratkaisujen perusteet esittää kattavasti ja avoimesti jo maakuntakaavan kaavaselostuksessa.* Valituksenalainen maakuntakaava ei perustu em. säännöksessä tarkoitettulla tavalla *kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.*

Kunnanhallituksen päätös on kumottava, koska esitetty kaava-alue ei ole voimassa olevan maakuntakaavan eikä uuden maakuntakaava-alueen mukainen ja poikkeamista maakuntakaavan alueesta ei ole perusteltu mitään osin. Rakennuskiellolle ei ole mitään perusteita.

Peruste 6

Ei ole osoitettu, että on solmittu kaikkien voimaloiden maanvuokrasopimukset sekä tuulenottosopimukset ja, että on saatu kaikkien kaava-alueen maanomistajien hyväksyntä hankkeelle. Pohjan Voiman on osoitettava, että vuokrasopimuksissa on sovittu riittävän suuresta purkurahastosta voimaloiden käytön jälkeistä purkamista varten. Purkurahaston suuruus pitää olla voimalaa kohden 6 – 10% voimalan investointikustannuksista. Hyväksyntää hankkeelle ei ole, vaan useat kaava-alueen maanomistajat vastustavat hanketta. Hanketta on vain yksi maanomistaja julkisesti puolustanut ja hänen naapurinsa vastustaa hanketta.

Kunnanhallituksen päätös on kumottava.

Peruste 7

Kiinteistön 172-893-1-6 rakennusluvan mahdollistama rakennus ja kiinteistön 127-417-95-8 suojaetäisyyden huomioiminen leikkaavat kaava-alueesta noin 10-13 km², joten hanke on siten toteutuskelvoton.

Kunnanhallituksen päätös on kumottava.

Joutsassa
25.3.2024

Pekka Huikko
Kuntalainen ja kiinteistönomistaja Joutsa